

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-ВІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–13. Ст. 88.

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень : Закон України (№ 7279-д). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63928.

Шаповаленко Євген Володимирович,
старший викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ

Відзначимо, що правоохоронні органи для розшуку злочинців, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, з метою отримання фактичних даних, використовують різні телекомунікаційні мережі. Оскільки особи, які вчиняють злочини найчастіше користуються, під час обміну інформацією між собою, різними видами електров'язку.

Законодавець надає можливість отримувати данні про осіб з транспортних телекомунікаційних мереж, передбачаючи це Кримінальним процесуальним кодексом України у статті 273 [1], Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» у статті 8 [2] та ін.

При цьому Закон України «Про телекомунікації» розглядає термін «транспортні телекомунікаційні мережі» як – мережі, що забезпечують передавання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків або повідомлень будь-якого роду між підключеними до них телекомунікаційними мережами доступу, де «телекомунікаційна мережа доступу» – це частина телекомунікаційної мережі між пунктом закінчення телекомунікаційної мережі та найближчим вузлом (центром) комутації включно [3]. У свою чергу, «телекомунікаційна мережа» – комплекс технічних засобів телекомунікацій та споруд, призначених для маршрутизації, комутації, передавання та/або приймання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків або повідомлень будь-якого роду по радіо, проводових, оптичних чи інших електромагнітних системах між кінцевим обладнанням [3].

Дослідження проблематики щодо зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (каналів електрозв'язку) займалися такі науковці, а саме В. Б. Бобрицький, В. С. Рудей, М. Є. Шумило, М. В. Кобець та ін.

З погляду кримінального процесуального права, під зняттям інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, професор М. Є. Шумило та Р. М. Шаховцев, розуміють різновид втручання у приватне спілкування, під час якого за допомогою спеціальних технічних засобів уповноваженими оперативно-технічними підрозділами правоохоронних органів на підставі ухвали слідчого судді та за дорученням слідчого проводиться спостереження, відбір, фіксація змісту інформації, яка передається особою, а також одержання, перетворення і фіксація різних видів сигналів, що передаються каналами зв'язку, без відома осіб, що використовують засоби телекомунікації, для встановлення обставин, які мають значення для кримінального провадження [4, с. 579]. Проте зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж у кримінальному процесуальному праві мають право ініціювати не тільки слідчий, а також, відповідно до частини 2 статті 93 КПК України, сторона обвинувачення та, відповідно до частини 3 статті 93 КПК України, сторона захисту [1]. Також слід зазначити, що ініціювати такий захід у оперативно-розшуковому напрямі мають право оперативні підрозділи, відповідно до статті 5, 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [2].

З погляду оперативно-технічних заходів – зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж М.В. Кобець розглядає як оперативно-розшуковий (оперативно-технічний) захід, який передбачає отримання під час з'єднання, фіксування і відтворення інформації, що передається каналами електрозв'язку, даних як про факт взаємного з'єднання телекомунікаційних мереж, так і зміст розмови, що здійснюється каналами електрозв'язку [5, с. 55]. Проте захід із зняттям інформації з транспортних телекомунікаційних мереж здійснюється не тільки під час оперативно-технічних заходів, а й під час негласних слідчих (розшукових) дій.

Аналізуючи наведене вважаємо, що під зняттям інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, з метою встановлення місцезнаходження підозрюваного або обвинуваченого, слід розуміти негласну слідчу (розшукову) дію та оперативно-розшуковий захід, які здійснюються для фіксації інформації про особу, або одержання різних видів сигналів, знаків, що передаються каналами електрозв'язку уповноваженими особами, у встановленому законодавством порядку, що мають значення у кримінальному провадженні.

Отже, питання особливостей зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, з електронних інформаційних систем,

установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу є важливим з теоретичної і практичної точок зору. Крім того, для забезпечення активної протидії злочинності правоохоронна діяльність має постійно удосконалюватися залежно від можливостей новітніх науково-технічних засобів, ефективності тактичних прийомів, методів і способів їх застосування. Тому вдосконалення кожного з елементів науково-технічного забезпечення розкриття і розслідування злочинів здійснюється з урахуванням сучасних науково-технічних досягнень та потреб практики і має важливе процесуальне і оперативно-розшукове значення.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. коментар: у 2 т. / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдаль та ін. ; за заг. ред. В.Я. Тація. Харків : Право, 2012. Т. 1. 768 с.
2. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 1992. № 22. Ст. 303.
3. Про телекомунікації : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 12. Ст. 155.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. коментар / за заг. ред. В. Г. Гончаренко, В. Т. Нора, М. Є. Шумило. Київ : Юстініан, 2012. 1328 с.
5. Засоби і системи зв'язку ОВС : навч. посіб. / М. В. Кобець, Е. В. Ланевський, О. В. Яковенко. Київ : НАВСУ, 2004. 83 с.

Шумило Микола Єгорович,

керівник Центру проблем правосуддя та формування єдиної судової практики Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України

КРИТЕРІЇ СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ

Після прийняття КПК (2012 р.) набула практика створення в його структурі спрощених проваджень. Дана тенденція є закономірним явищем. Причиною цього є відсутність можливості регулювати нові неоднорідні процесуальні ситуації загальними нормативними приписами, а також пов'язано з матеріальними і організаційними міркуваннями, необхідністю швидкості і простоти судочинства, по справам невеликої тяжкості. У такий спосіб автономізуються окремі процесуальні провадження та встановлюється загальний та диференційовані процесуальні порядки. Диференціація процесуальної